

**Культура доби
Просвітництва**

Просвітництво

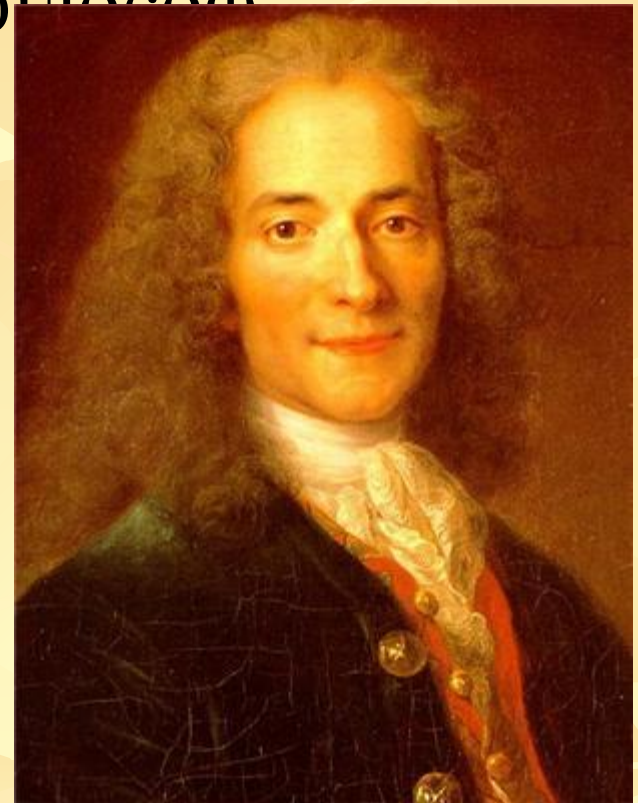
- Просвітництво — широка ідейна течія, яка відображала антифеодальні, антиабсолютистські настрої освіченої частини населення у другій половині XVII —XVIII століття.
- Найбільшого розвитку Просвітництво набуло у Франції.
- Початком доби Просвітництва вважається поява роботи англійського філософа Джона Локка "Дослід про людський розум" (1691).

Філософія

- Просвітництво сповідувало справжній "культ розуму", вбачаючи в ньому той "архімедів важіль", за допомогою якого можна перевернути всю систему громадського та духовного життя.

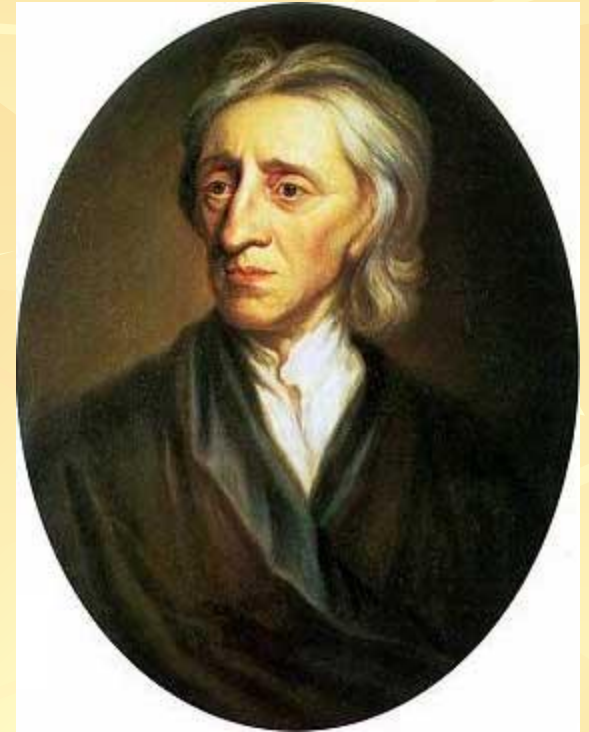
Філософи

- Вольтер (справжнє ім'я Марі Франсуа Аруе) (1694 — 1778) — французький письменник і філософ
- Філософські повісті:
 - «Макромегас» (1752),
 - «Кандид, чи Оптимізм» (1759),
 - «Простодушний» (1767),
- Трагедії:
 - «Брут» (1731),
 - «Танкред» (видана в 1761),
- Сатиричні поеми:
 - «Орлеанська незаймана», 1735, видана в 1755
- П'єси:
 - «Едіп»
 - «Ірена» (1776)
- Історичні твори:
 - «Філософські листи» (1733),
 - «Філософський словник» (1764)

Філософи

- Джон Локк (1632-1704)
— англійський філософ.
- Твори - "Два трактати про правління", "Листи про терпимість", "Розвідка про людське розуміння".

Філософи

■ Дені Дідро (5 жовтня 1713 — 31 липня 1784) — французький філософ

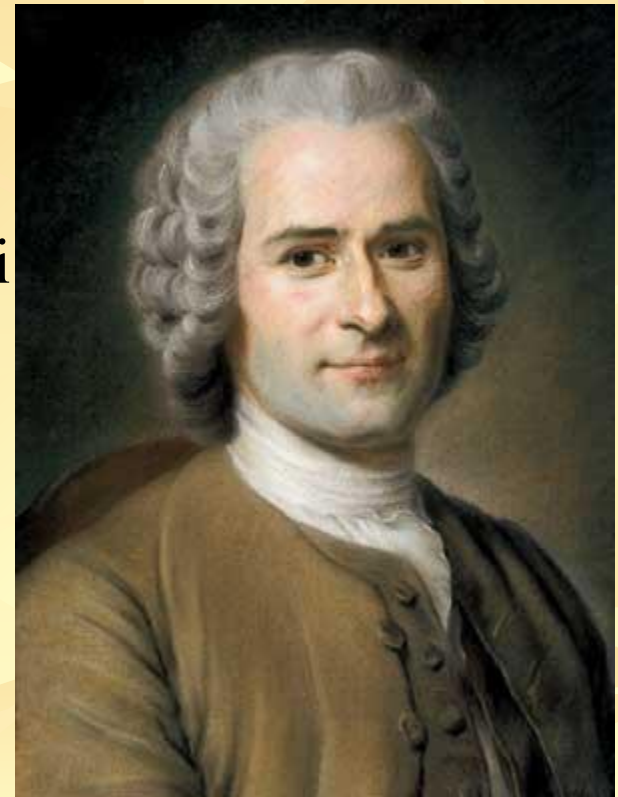
■ Праці:

- «Думки про пояснення природи»;
- «Розмова д'Аламбера з Дідро»,
- «Філософські принципи матерії та руху»;
- «Енциклопедії наук, мистецтв і ремесел»;

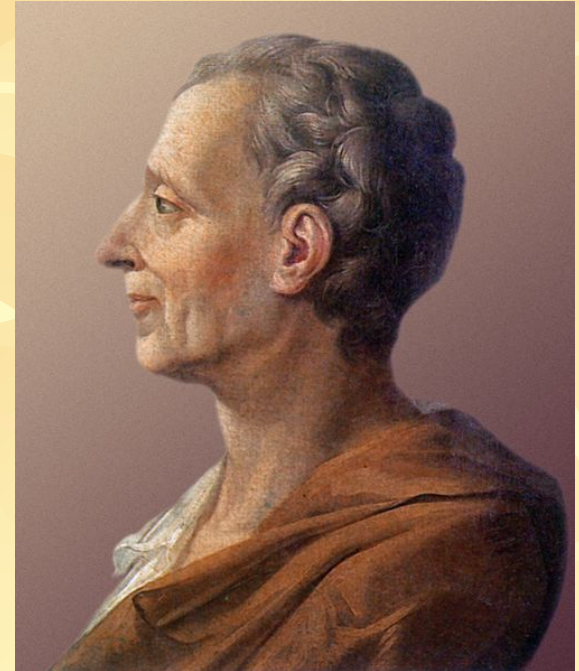
Філософи

- Жан-Жак Руссо́ (1712 — 1778), французький філософ-просвітник, письменник, композитор.
- Праці: «Міркування про походження і причини нерівності між людьми» (1755), «Про суспільний договір, або Принципи політичного права», «Еміль, або Про виховання» (1762), «Сповідь».
- Поеми, вірші, комедії («Нарцис», «Військовополонені»), романи («Юлія, або Нова Елоїза»).
- Оперы («Сільський чарівник»)

Філософи

- Шарль-Луї де Монтеск'є (1689 — 1755) — французький правник, письменник і політичний мислитель. Автор статей до «Енциклопедії», або Тлумачного словника наук, мистецтв та ремесла».

- Праці „Про дух законів“ (1748), «Персидські листи» (1721), «Роздуми про причини величі та падіння римлян» (1734), «Про дух

Філософи

- Іммануїл Кант (1724—1804) —німецький філософ, родоначальник німецької класичної філософії.
- Праці: «Критика чистого розуму», «Критика практичного розуму», «Критика здатності суджень», «Загальна природна історія і теорія неба», «Досвід залучення до філософії поняття від'ємних величин»

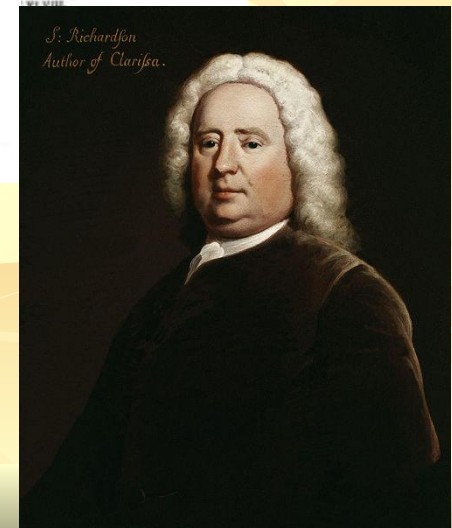
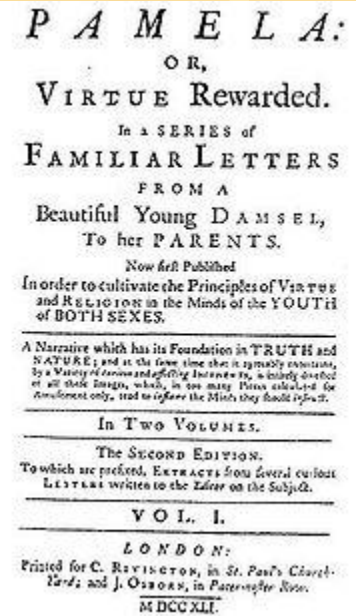

Література

- Просвітителі підпорядкували свою художню творчість завданню перебудови суспільства, їхні твори носили глибокий філософський характер.
- Відстоюючи демократичні напрями мистецтва, просвітителі ввели в літературу нового героя — простолюдина. В якості позитивного образу митці оспівали і прославили його працю, його мораль, співчутливо і проникливе показали його страждання.
- Викриваючи сваволю панівних станів, вони сміливо вводили в літературу критичний елемент.
- Головним жанром у літературі XVIII ст. стає соціально-побутовий роман.

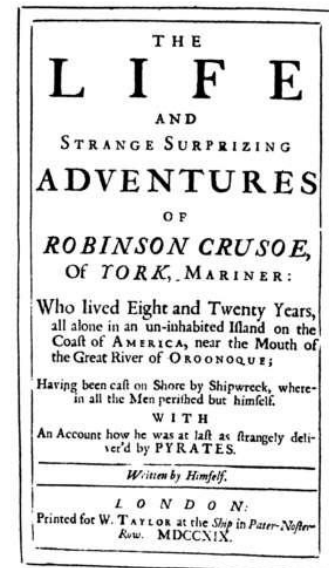
Література Англії

- С. Річардсон (19 серпня 1689—4 липня 1761) — англійський письменник, основоположник «чуттєвої» літератури XVIII ст.
- Романи: «Памела», «Клариса, чи Історія молоді леді», «Історія сера Чарльза Грандісона»

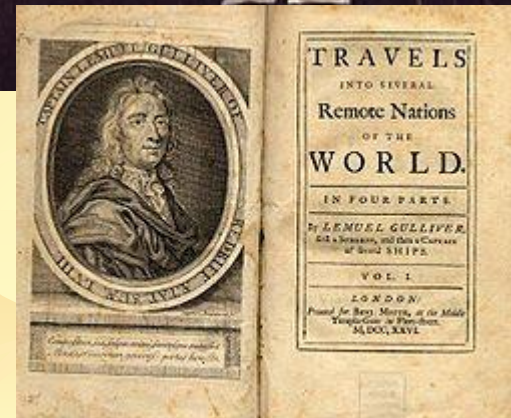
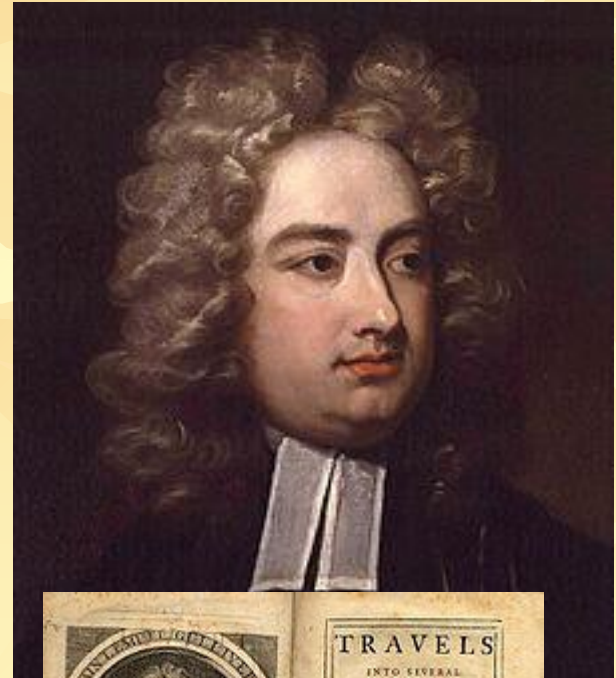
Література Англії

- Даніель Дефо (бл. 1660—1731) — англійський письменник і публіцист; один із основоположників європейського реалістичного роману.
- Романи: «Життя й незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо», «Капітан Сінглтон», «Історія полковника Жака», «Моль Фландерс», «Роксана» та ін.

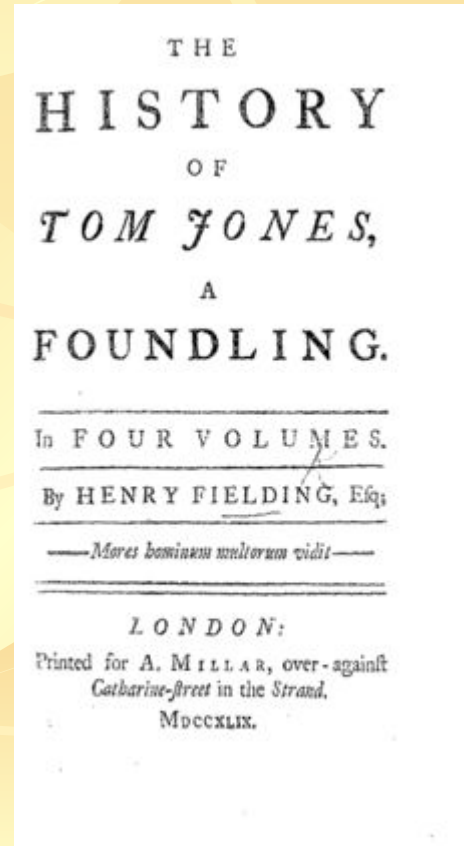
Література Англії

- Джонатан Свіфт (1667 – 1745) — ірландський письменник
- Твори:
 - «Битва книжок» (1697)
 - «Казка про бочку» (1704)
 - «Скромна пропозиція» (1729)
 - «Мандри Гулівера» (1726)

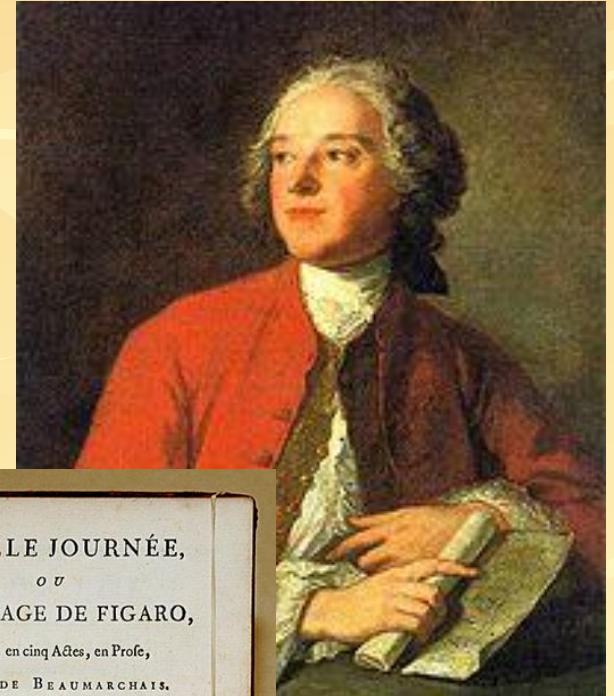
Література Англії

- Філдінг Генрі (1707 - 1754) - англійський письменник, видатний представник англійського реалізму XVIII століття, один з засновників європейського реалістичного роману.
- Твори: «Кохання в різномантних масках», «Історія пригод Джозефа Ендруса і його друга Абраама Адамса», «Емілія»

Література Франції

- П'єр-Огюстен Карон де Бомарше (1732 — 1799) — французький драматург і публіцист епохи Просвітництва.
- Твори: «Євгенія», «Двоє друзів», «Севільський цирульник», «Весілля Фігаро», «Злочинна мати».

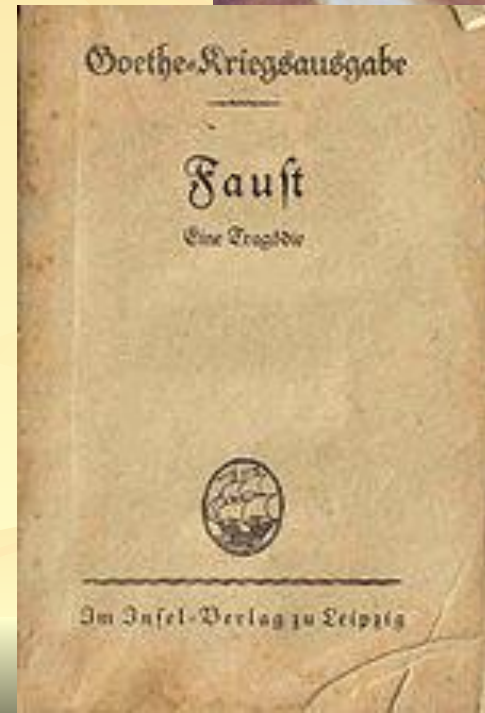
Література Італії

- Карло Гольдоні (1707 - 1793) - відомий італійський драматург.
- Твори: «Світська людина», «Марнотрат», «Банкрутство», «Обманщик», «Трактирщиця»

Література Німеччини

- Йоганн Вольфганг фон Гете (1749—1832) — німецький поет, письменник, драматург, мислитель і натураліст.
- Твори: «Страждання молодого Вертера» (1774), «Фауст» (1808), «Іфігенія в Тавриді» (1787), «Торквато Тассо» (1790).

Література Німеччини

- Йоганн-Фрідріх Шиллер (1759—1805) — німецький поет і драматург.
- Твори:
 - «Розбійники»
 - «Підступність і кохання»
 - «Вільгельм Телль»
 - «Змова Фієско в Генуї»
 - «Дон Карлос»
 - «Марія Стюарт»
 - «Орлеанська Діва»

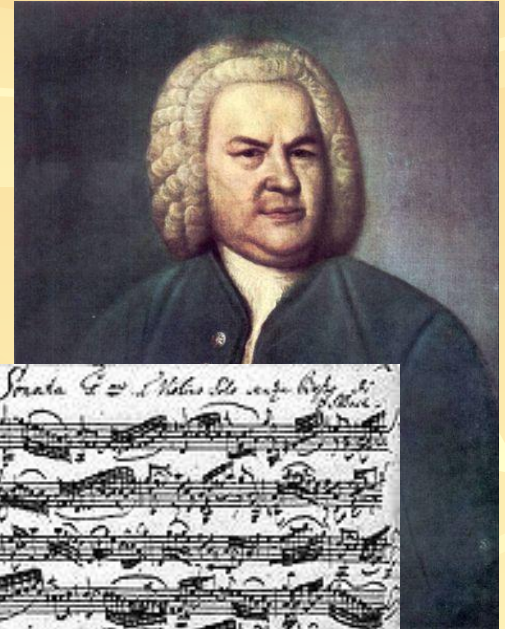

Музика

- На розвиток музичного мистецтва доби Просвітництва справили вплив пануючі у той час художні стилі — бароко і класицизм.
- Збільшення потреби у світській музиці, посилення її значення. Церковна хорова й органна музика, як і раніше, була досить поширеною, однак вона іноді наповнювалась світським життєстверджуючим змістом.
- Створення спочатку при дворах знаті, а пізніше й у великих містах оперних театрів і концертних залів.
- Зростання техніки сприяло удосконаленню музичних інструментів, передусім, органу, скрипки, клавесину.

Композитори

- Йоганн Себастьян Бах (1685—1750) — видатний німецький композитор, органіст і скрипаль, представник стилю бароко, один із творців світової музичної класики.
- Понад 1000 композицій.
- Твори: «Страсті за Йоаном», «Страсті за Матвієм», «Меса сі мінор». Кантати «Феб і Пан», «Селянська», «Кавова».

Соната № 1 соль мінор

Композитори

- Георг Фрідріх Гендель (1685 — 1759) — композитор німецького походження епохи бароко, який жив у Великобританії.
- Опери: «Альміра», «Флоріндо», «Родріго», «Агріппіна», «Рінальдо», «Тесей», «Юлій Цезарь», «Тамерлан».
- Ораторії: «Олександр Перший», «Ізраїль в Єгипті», «Месія», «Самсон», «Геркулес»
- Музика для оркестру: «Музика на воді», «Музика для королівських феєрверків».

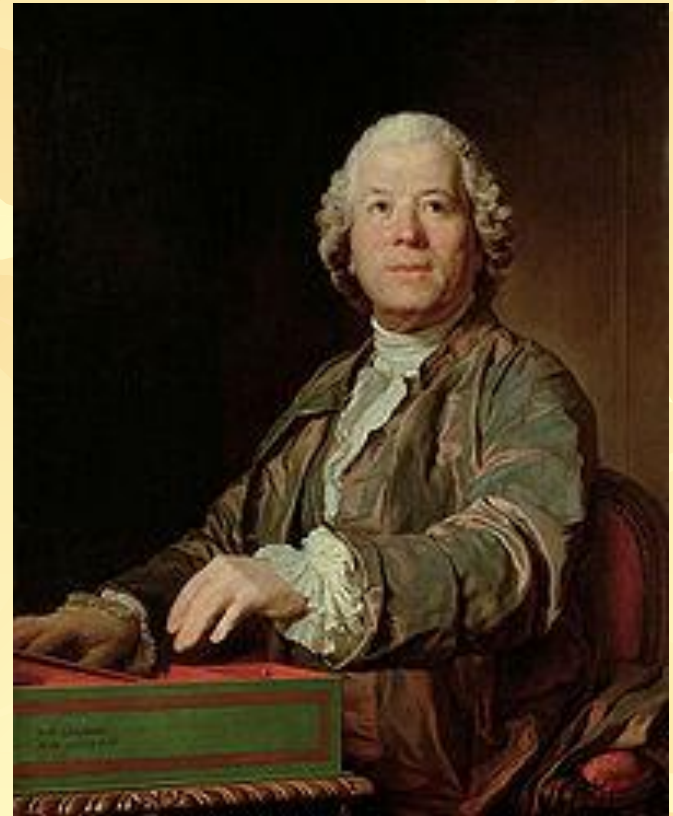
Композитори

- Вольфганг Амадей Моцарт (1756 —1791) — австрійський композитор, представник віденського класицизму.
- Понад 600 творів.
- Опери: «Аполлон і Гіацинт, або Перетворення Гіацинта», «Милосердя Тіта», «Сон Сципіона», «Цар-пастух», «Весілля Фігаро», «Дон Жуан».

Композитори

- Кристоф Віллібальд Глюк (1714 — 1787) — німецький композитор, представник музичного класицизму.
- 107 опер, серед яких найвідоміші - «Орфей і Еврідіка», «Альцеста», «Іфігенія в Тавриді», «Нарцис і Ехо».

Композитори

- Йозеф Гайдн — (1732—1809)
— австрійський композитор,
представник віденської
класичної школи.
- 12 сонат для скрипки та
фортепіано, 77 струнних
квартетів, 55 опер
- Опер: «Орфей і Еввідіка»,
«Аптекарь», «Несподівана
зустріч» та ін.

Живопис

- При дворах абсолютних монархів XVIII ст. розквітав пишний офіційний придворний живопис. У ньому було менше релігійних мотивів, ніж у середні віки, переважали сюжети з історії Стародавнього Риму і міфології, портрети королів, полководців, сцени битв. Особливо модним став так званий «галантний живопис», який змальовував світських дам і кавалерів, пікніки на лоні природи. Картини на міфологічні сюжети також набували «галантного» характеру.
- Наприкінці XVIII ст. гостра політична боротьба французької буржуазії проти дворянства відбилася і в живописі. Замість міфологічних сюжетів, розваг дворян і «галантних» сцен художники почали зображати героїв Стародавнього Риму і Греції, які боролися за республіку. Художники створювали картини з образами реальних людей з «третьої верстви», відходили від манірності, властивій «галантному» живопису, писали портрети видатних просвітителів XVIII ст.

Художники

- Жан-Батист Грез (1725 — 1805) — французский живописец.

Батьківське прокляття

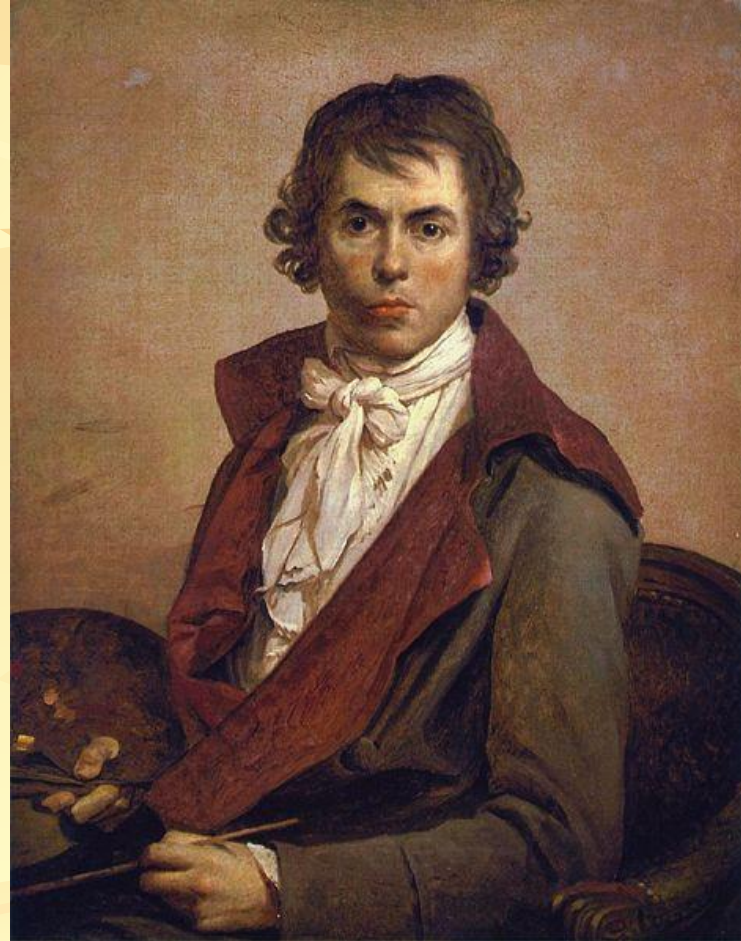
Розбитий глечик

Твори

- «Батьківське благословіння»,
- «Прокляття»,
- «Сільська наречена»,
- «Щаслива мати»,
- «Дівчинка з собакою»,
- «Розбитий глечик»,
- «Батьківське прокляття»,
- «Покараний син».
- «Голова дівчинки»,
- «Голова молодої дівчини»,
- «Портрет хлопчика»

Художники

■ Жак-Луї Давід
(1748—1825) —
французький
живописець.
Представник
Просвітництва і
неокласицизму.

Смерть Марата

Клятва Гораціїв

Смерть Сократа

Твори

- Велізарій (1781)
- Андромаха тужить за Гектором (1783)
- Клятва Гораціїв (1784)
- Смерть Сократа (1787)
- Паріс та Єлена (1788)
- Смерть Марата (1793)
- Наполеон на перевалі Сен-Бернар (1800)
- Папа Пій VII (1805)
- Коронація Наполеона, (1806)
- Наполеон у своєму кабінеті (1812)
- Леонід під Термопілами (1814)
- Гнів Ахілла (1825)

Художники

- Франсіско-Хосе де Гойя (1746 — 1828) — іспанський живописець і гравер.

Родина короля Карлоса IV

Трете травня 1808 року в Мадриді

Твори

- «Капрічос»
- «Маха»
- «Маха на прогулянці»,
- «Родина короля Карлоса IV»
- «Продавець посуду»
- «Мадридський ринок»
- «Повстання 2 травня 1808 року в Мадриді»
- «Розстріл повстанців у ніч на 3 травня 1808 року»

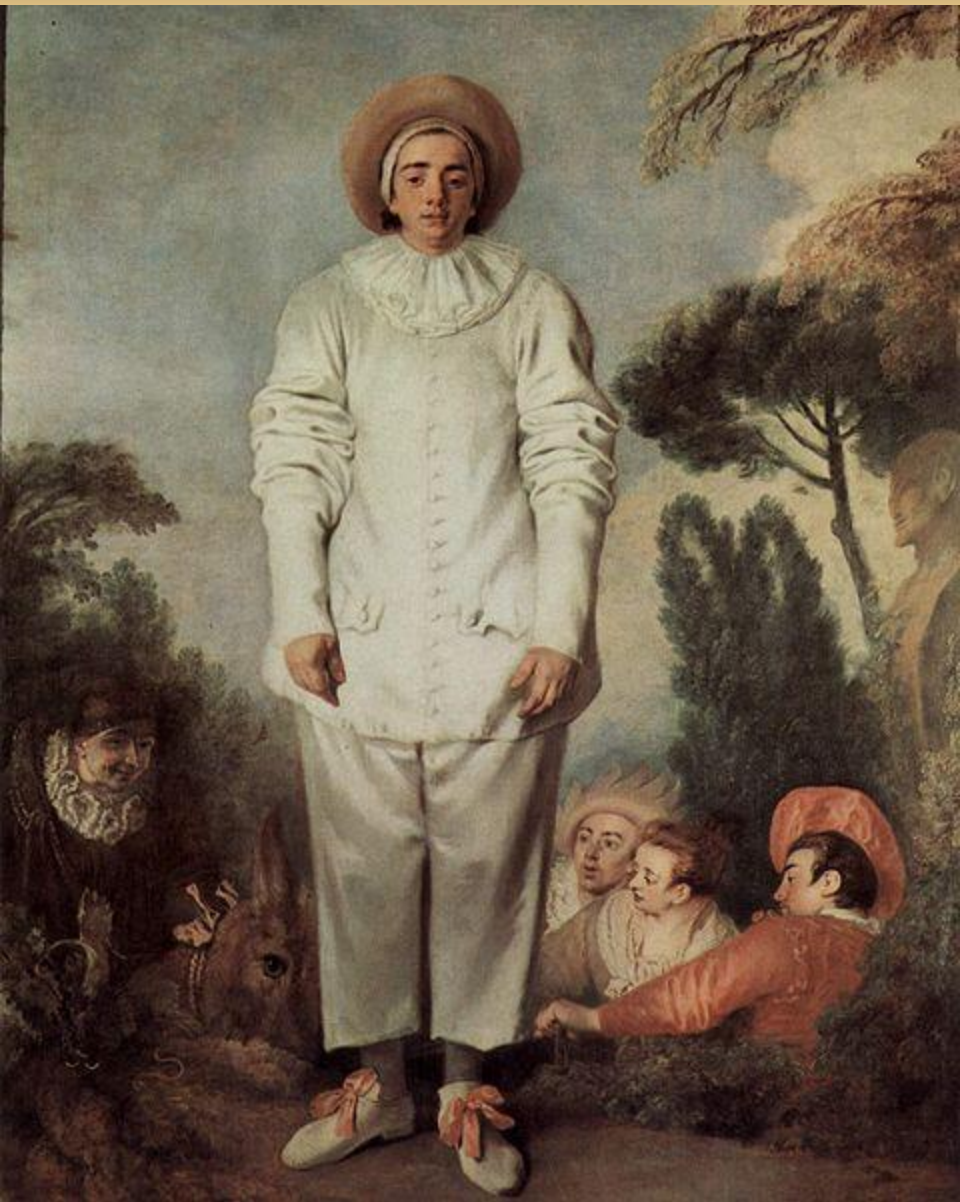
Художники

- Антуан Ватто (1684 — 1721) — французский художник, представитель рококо.

Паломництво на острів Кіферу.

Жилль

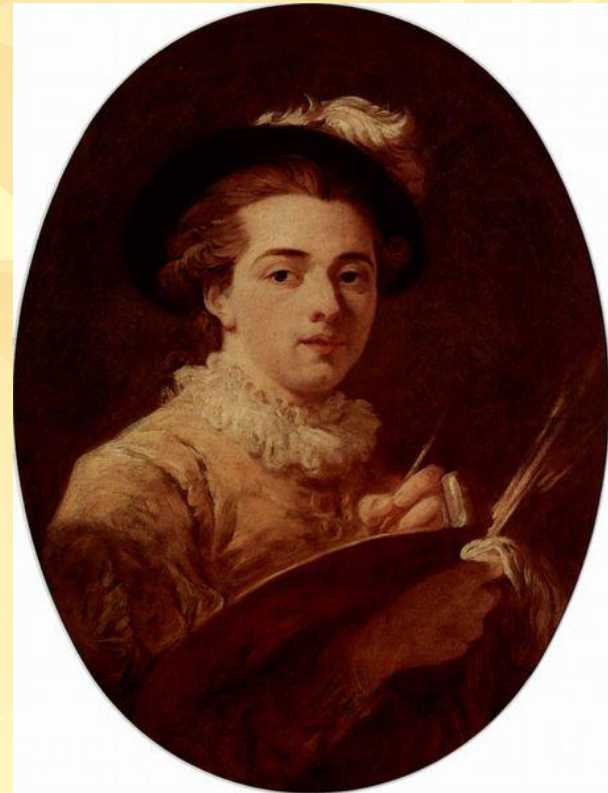
Меццетен

Твори

- «Бівуак»
- «Савояр з бабаком»
- «Свято кохання»
- «Товариство у парку»
- «Скрутна пропозиція»
- «Меццетен»
- «Паломництво на острів Кіферу»
- «Жиль»

Художники

- Жан-Оноре Фрагонар (1732 — 1806) — французский художник.

Гойдалка

Дівчина, яка читає

Лист від коханого.

Твори

- «Гойдалка»
- «Купальниці»
- «Дівчина, яка читає»
- «Лист від коханого»
- «Сімейство фермера»
- «Замок»
- «Генріх IV и Габріель»
- «Антоній і Клеопатра»
- «Стрітення Господнє»

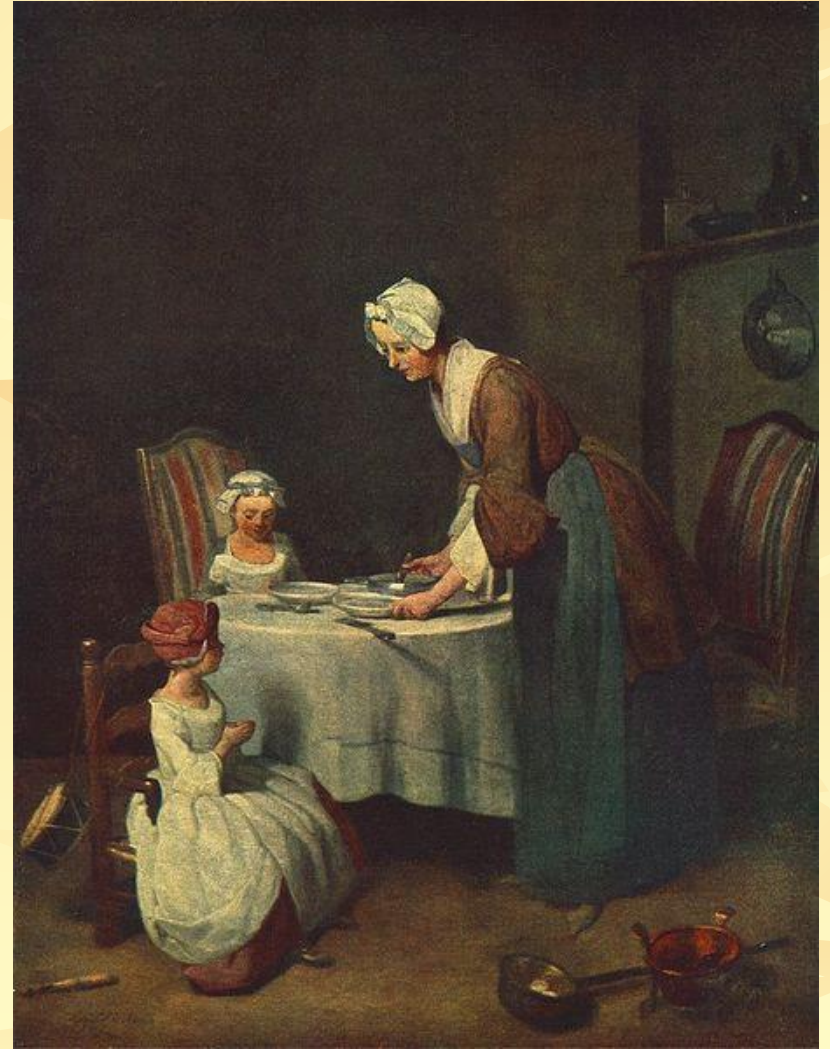
Художники

- Жан Батист Сімеон Шарден (1699, - 1779) – французький художник доби Просвітництва, представник реалізму.

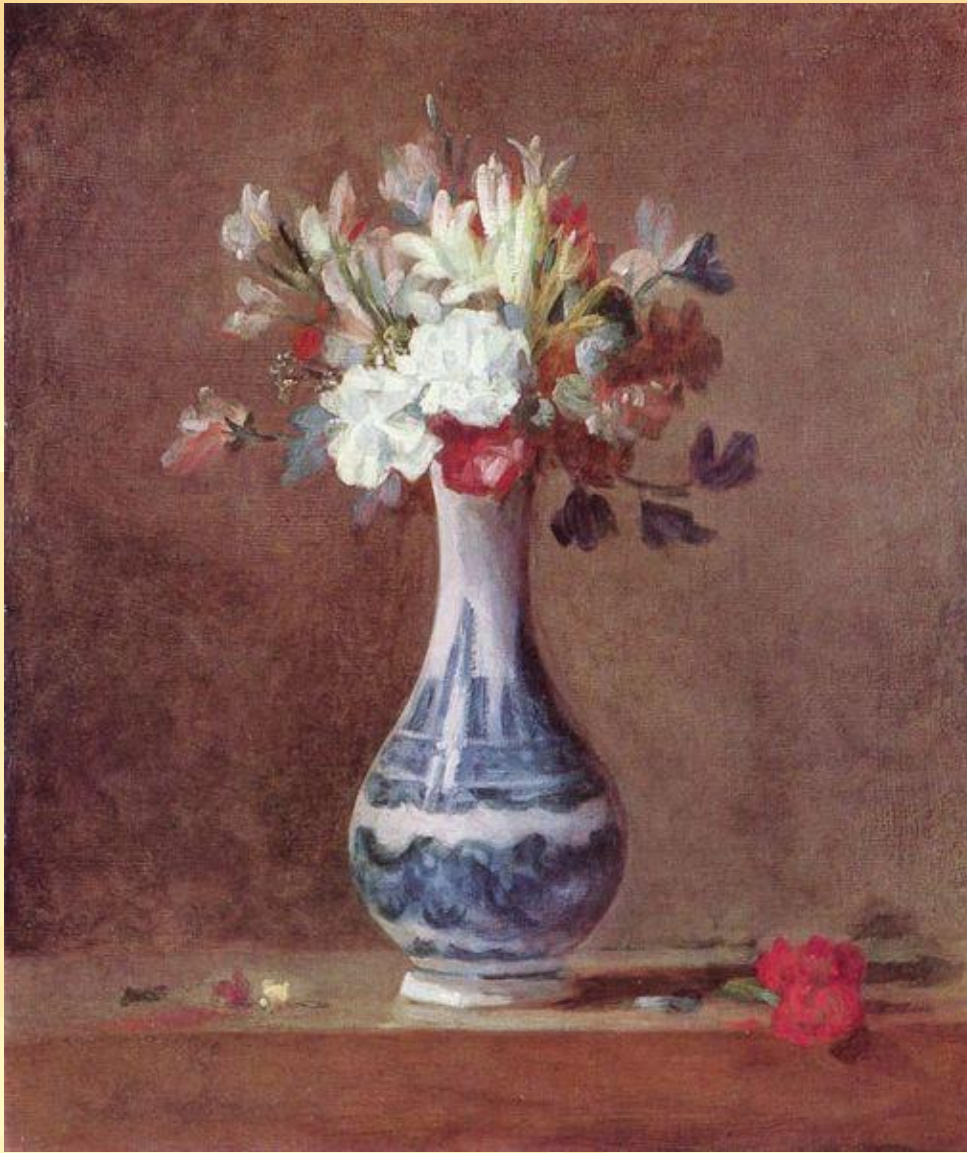

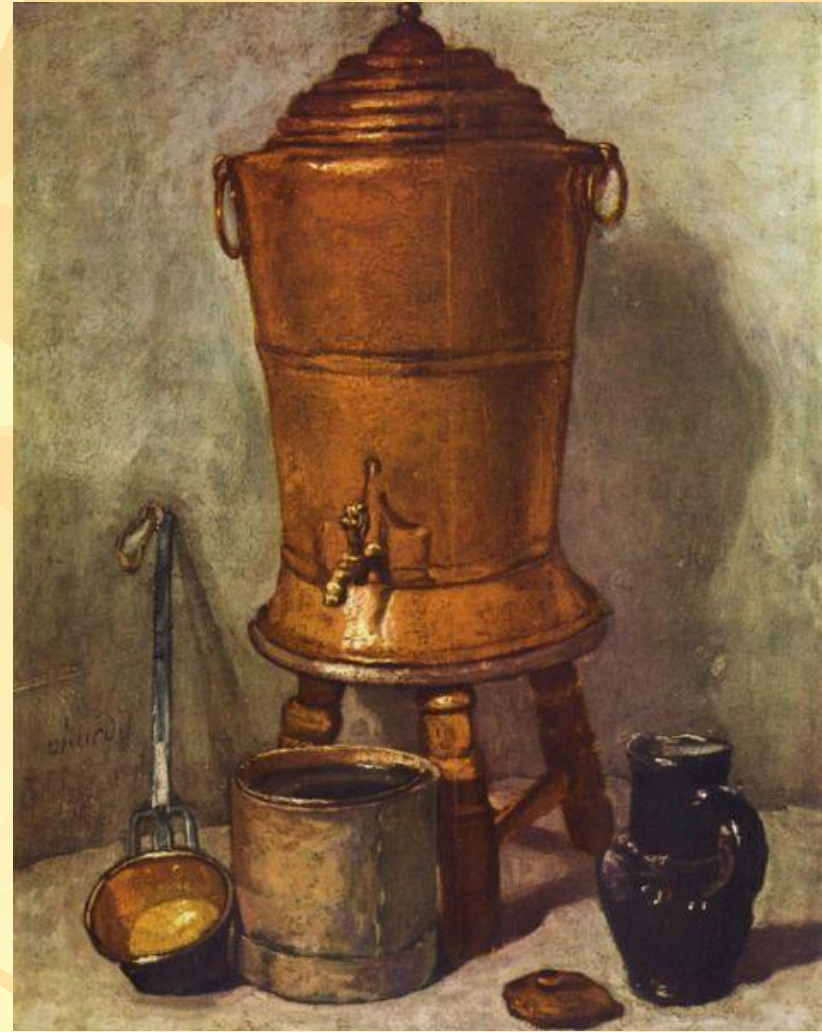
Кухарка

Молитва перед обідом.

Натюрморт з квітами

Мідяний бак

Твори

- Молитва перед обідом
- Дбайлива няня
- Кухарка
- Мідяний бак
- Молодий художник
- Натюрморт «Скат»
- Натюрморт з скляною пляшкою
- Виноград і гранати
- Натюрморт з квітами

Художники

- Франсуа Буше (1703—1770) — французский живописец, гравёр.

Портрет маркизи де Помпадур

Портрет Марі Бюзо, дружини художника

Твори

- Художник у своїй майстерні
- Діана після полювання
- Портрет Марі Бьюзо, дружини художника
- Викрадення Європи
- Тріумф Пана
- Народження Венери
- Тріумф Венери
- Юпітер і Калісто
- Венера, яка обеззброює Купідона
- Портрет маркізи де Помпадур
- Венера, яка просить у Вулкана зброю для Енея
- Юпітер з ликом Діани, спокушає Калісто
- Пан і Сирінга
- Пігмаліон і Галатея

Художники

- Вільям Хогарт (1697 —1764) – англійський художник

«Шлюбний контракт»

«Смерть графині»

Твори

- Серія з шести картин «Кар'єра проститутки»
- Серія гравюр «Кар'єра марнотрата»
- Серія картин «Старанність і лінощі»
- «Вибори» (4 гравюри)
- Автопортрет
- «Портрет капітана Т. Корема»
- Серія з шести картин «Модний шлюб»